

## Vihreiden valtuustoryhmän aloite Kemin luonto- ja ulkoilureittien lisäämiseksi

Kaupunginvaltuusto 12.06.2023 § 68

Valtuutettu Tuula Mäkinen esitti seuraavan aloitteen:

### Aloite Kemin luonto- ja ulkoilureittien lisäämiseksi

Kemissä on jonkin verran valaistuja ulkoilureittejä metsäisessä maastossa. Nämä reitit ovat talvisin pääosin hiihtäjien käytössä. Olisi syytä varata osa kaupunkialueen ja lähiöiden läheisyydessä olevista reiteistä myös talvisaikaan muidenkin kuin suksilla liikkuvien käyttöön. Esimerkiksi lenkkeilijät, juoksijat, maastopyöräilijät, koiranulkoiluttajat ja sauvakävelijät eivät voi talvisin liikkua laduilla, vaikka muina vuodenaikoina reitit ovat heille vapaita.

Latuja on jatkossakin syytä ylläpitää ja huoltaa aktiivisesti, mutta olisi hyvä saada uusia ympärivuotisesti ylläpidettyjä reittejä muillekin ulkoilijoille. Luonnossa liikkumisen edut ja terveysvaikutukset ovat kiistattomat ja lukuisissa tutkimuksissa hyväksi todettu. Kemin kaupungin olisi syytä lisätä ja ylläpitää helposti saavutettavia, mahdollisimman monipuolisia, metsäisiä luontoreittejä kaikille liikkujille.

Luontoliikkumisen terveysvaikutuksista on paljon tutkimuksia ja artikkeleita. Lainausta luontoliikunnan hyödyistä oheisilta sivustoilta:

<https://ukkinstituutti.fi/liikkuminen/liikkumisen-ymparistot/luontoliikunta-liiku-metsassa-ja-poluilla/>

<https://www.allergia.fi/jarjesto/liikunta-ja-luonto/hyvinvointialuonnosta/>

*Luontoliikunnassa liikunnan hyödyt yhdistyvät luonnon tuomiin terveysvaikutuksiin. Luontoliikunnan on tutkitusti todettu alentavan verenpainetta, laskevan stressihormoni kortisolin pitoisuuksia, alentavan sykettä ja lihasten jännittyneisyyttä sekä tehostavan immuunipuolustusjärjestelmää. Jo lyhyt oleskelu luonnossa saa aikaan hyviä terveysvaikutuksia. Tutkimusten mukaan jo viisi minuuttia luonnossa parantaa mielialaa. Verenpaine alenee ja elinvoimaisuus lisääntyy 15-20 minuuttin luontoilun seurauksena. Kaupunkilaisten hyvinvointi taas parani merkittävästi, kun luontoympäristössä vietettiin 5 tuntia kuukaudessa. Luonnolla on tärkeä merkitys ihmisen terveydelle myös toisella tavalla. Tutkimustulokset osoittavat, että ihmisten luontainen immunitaetti ei kehity kaupunkimaisessa ympäristössä yhtä tehokkaasti kuin kosketuksessa monimuotoiseen luontoon. Ihminen kohtaa luonnon mikrobeja monia reittejä, kuten hengitysteiden, ruoansulatuskanavan ja ihokontaktin välityksellä. Luontokosketus hyödyttää ihmisen mikrobiomia, vahvistaa immuunipuolustusta ja siten suojaa sairauksilta.*

Luontoliikkumisen mahdollisuuksien lisääminen ja ylläpitäminen parantaa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä tuo näin säästöjä kunnan taloudelle muilla sektoreilla.

Tällä aloitteella toivomme suunnitelmaa lähiluontoon sijoitettujen kuntoilureittien lisäämiseksi kaikille liikkujille Kemin kunnan alueella.

Kemissä 12.6.2023  
Vihreiden valtuustoryhmä

Tuula Mäkinen

**Päätös** Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

### **Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 372**

#### **Valmistelu**

**Esittelijä** Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

**Päätösehdotus** Kaupunginhallitus lähettää aloitteen ympäristötoimialalle lausuntoa varten. Lausunnossa tulee eritellä mitä voidaan toteuttaa talousarvion puitteissa ja mitkä asiat/elementit mahdollisesti edellyttäisivät lisärahoitusta tai olisivat talousarviovaikuttaisia.

**Päätös** Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen ympäristötoimialalle lausuntoa varten. Lausunnossa tulee eritellä mitä voidaan toteuttaa talousarvion puitteissa ja mitkä asiat/elementit mahdollisesti edellyttäisivät lisärahoitusta tai olisivat talousarviovaikuttaisia.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti ohjeistaa, että ensisijaisesti tulee keskittyä jo olemassa olevien reittien saavutettavuuden ja tietoisuuden lisäämiseen.

Ympäristölautakunta valmistelelee asiasta hankehakemuksen sisältyen vuoden 2024 talousarvioon.

### **Ympäristölautakunta 19.12.2023 § 114**

**Valmistelu** Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 11.12.2023

Kaupungilla on erittäin kattavasti ulkoilureittejä. Osa kuntoreiteistä on valaistu ja näille osuuksille on tehty talvisin hiihtoladut. Hiihtoreittejä on yhteensä noin 100 km, joista noin 27 km on valaistu. Takajärven valaistulla hiihtoreitillä on mahdollisuus tietynä kellonaikana harrastaa myös koirahiihtoa. Kaupungilla on myös virallisia moottorikelkkareittejä (noin 30 km), joilla saa kävellä. Kelkkareitit sijaitsevat metsäisillä alueilla.

Mikäli valaistujen hiihtoreittien viereen tehtäisiin talviaikaiset kävelyreitit, niin se vaatisi raivausta ja rakentamista. Tämä myös vaatisi lisämäärärahaa vuotuisen kunnossapitoon.

Uuden reitin rakentaminen Pertajärveltä Kittilänjärvelle on esityksenä ympäristölautakunnan investointiohjelmassa vuodelle 2024. Ympäristötoimiala hakee em. hankkeelle ulkopuolista rahoitusta.

Kävelyreitinä voi käyttää lumettomana aikana edellä mainittuja hiihtoreittejä ja viime vuosien aikana rekennettuja viitoitettuja luontopolkuja. Osa luontopoluista on vielä rakentamatta ja ympäristötoimiala jatkaa näiden toteuttamista vuosittain investointimäärärahojen puitteissa.

Kaupungilla on noin 66 km kevyen liikenteen väyliä, jotka mahdollistavat ympärivuotisen liikkumisen. Kevyen liikenteen verkosto on koko kaava-alueen kattava. Lisäksi kaupungilla on kesäaikana käytettävissä runsaasti puistopolkuja. Talvikunnossapidon piiriin on otettu osa puistopoluista, joka mahdollistaa liikkumisen myös talviaikana.

Talviaikana merenjäälle tehdään latuverkosto ja keliolosuhteiden mukaan pyritään tekemään hiihtoreitin viereen kävely/pyöräilybaanat.

Talousarvion puitteissa voidaan toteuttaa muutaman puistopolun talviaikainen kunnossapito sekä merenjäälle tehtävät kävelyreitit, silloin kun se keliolosuhteen mukaan on perusteltua. Pertajärven ja Kittiläjärven välinen kuntoreitti voidaan toteuttaa vuoden 2024 investointiohjelman rahoituksella. Mikäli valaistujen kuntoreittien yhteyteen toteutetaan erilliset kävelybaanat, niin se vaatii suunnittelumäärärahan, investointien erillisrahoituksen usealle vuodelle ja vuotuisen ylläpitoon lisämäärärahan.

<b>Esittelijä</b>	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall
<b>Päätösehdotus</b>	Lautakunta antaa oheisen lausunnon kaupunginhallitukselle.
<b>Päätös</b>	Lautakunta päätti antaa oheisen lausunnon kaupunginhallitukselle.

**Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 31**  
**375/10.03.00.00/2023**

<b>Esittelijä</b>	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
<b>Päätösehdotus</b>	Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi ympäristölautakunnan lausunnon ja saattaa sen valtuuston tietoon vastauksena Vihreiden valtuustoryhmän aloitteeseen Kemin luonto- ja ulkoilureittien lisäämiseksi
<b>Päätös</b>	Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi ympäristölautakunnan lausunnon ja saattaa sen valtuuston tietoon vastauksena Vihreiden valtuustoryhmän aloitteeseen Kemin luonto- ja ulkoilureittien lisäämiseksi